

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే ఉత్తరకాండే

॥ ఏకోననవతితమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ఏకోననవతితమః సర్గః ॥

ఇలాబుధయోః సమాగమః పురూరవస ఉత్పత్తిశ్చ

శ్రుత్వా కింపురుషోత్పత్తిం లక్ష్మణో భరతస్తథా ।
ఆశ్చర్యమితి చాబ్రూతాముభౌ రామం జనేశ్వరం ॥ 7.89.1 ॥

అథ రామః కథామేతాం భూయ ఏవ మహాయశాః ।
కథయామాస ధర్మాత్మా ప్రజాపతిసుతస్య వై ॥ 7.89.2 ॥

సర్వాస్తా విహృతా దృష్ట్వా కిన్నరీరృషిసత్తమః ।
ఉవాచ రూపసంపన్నాం తాం స్త్రీయం ప్రహసన్నివ ॥ 7.89.3 ॥

సోమస్యాహం సుదయితః సుతః సురుచిరాననే ।
భజస్వ మాం వరారోహే భక్త్యా స్నిగ్ధేన చక్షుషా ॥ 7.89.4 ॥

తస్య తద్ వచనం శ్రుత్వా శూన్యే స్వజనవర్జితే ।
ఇలా సురుచిరప్రఖ్యం ప్రత్యువాచ మహాప్రభం ॥ 7.89.5 ॥

అహం కామచరీ సౌమ్య తవాస్మి వశవర్తినీ ।
ప్రశాధి మాం సోమసుత యథేచ్ఛసి తథా కురు ॥ 7.89.6 ॥

తస్యాస్తదద్భుతప్రఖ్యం శ్రుత్వా హర్షముపాగతః ।
స వై కామీ సహ తయా రేమే చంద్రమసః సుతః ॥ 7.89.7 ॥

బుధస్య మాధవో మాసస్తామిలాం రుచిరాననాం ।
గతో రమయతోఽత్యర్థం క్షణవత్ తస్య కామినః ॥ 7.89.8 ॥

అథ మాసే తు సంపూర్ణే పూర్ణేందుసదృశాననః ।
ప్రజాపతిసుతః శ్రీమాఞ్శ్చాయనే ప్రత్యబుధ్యత ॥ 7.89.9 ॥

సోఽపశ్యత్ సోమజం తత్ర తపంతం సలిలాశయే ।
ఊర్ధ్వబాహుం నిరాలంబం తం రాజా ప్రత్యభాషత ॥ 7.89.10 ॥

భగవన్ పర్వతం దుర్గం ప్రవిష్టోఽస్మి సహానుగః ।
న చ పశ్యామి తత్ సైన్యం క్వ ను తే మామకా గతాః ॥ 7.89.11 ॥

తచ్ఛ్రుత్వా తస్య రాజర్షేర్నష్టసంజ్ఞస్య భాషితం ।
ప్రత్యువాచ శుభం వాక్యం సాంత్వయన్ పరయా గిరా ॥ 7.89.12 ॥

అశ్వవర్షేణ మహతా భృత్యాస్తే వినిపాతితాః ।
త్వం చాశ్రమపదే సుప్తో వాతవర్షభయార్దితః ॥ 7.89.13 ॥

సమాశ్వసిహి భద్రం తే నిర్భయో విగతజ్వరః ।
ఫలమూలాశనో వీర నివసేహ యథాసుఖం ॥ 7.89.14 ॥

స రాజా తేన వాక్యేన ప్రత్యాశ్వస్తో మహామతిః ।
ప్రత్యువాచ తతో వాక్యం దీనో భృత్యజనక్షయాత్ ॥ 7.89.15 ॥

త్యక్త్యామ్యహం స్వకం రాజ్యం నాహం భృత్యైర్విनाకృతః ।
వర్తయేయం క్షణం బ్రహ్మన్ సమనుజ్ఞాతుమర్హసి ॥ 7.89.16 ॥

సుతో ధర్మపరో బ్రహ్మన్ జ్యేష్ఠో మమ మహాయశాః ।
శశబిందురితి ఖ్యాతః స మే రాజ్యం ప్రపత్స్యతే ॥ 7.89.17 ॥

నహి శక్ష్వామ్యహం హిత్వా భృత్యదారాన్ సుఖాన్వితాన్ |
ప్రతివక్తుం మహాతేజః కించిదప్యశుభం వచః || 7.89.18 ||

తథా బ్రువతి రాజేంద్రే బుధః పరమమద్భుతం |
సాంత్యపూర్వమథోవాచ వాసస్త ఇహ రోచతాం || 7.89.19 ||

న సంతాపస్త్వయా కార్యః కార్దమేయ మహాబల |
సంవత్సరోషితస్యేహ కారయిష్యామి తే హితం || 7.89.20 ||

తస్య తద్ వచనం శ్రుత్వా బుధస్యాక్లిష్టకర్మణః |
వాసాయ విదధే బుద్ధిం యదుక్తం బ్రహ్మవాదినా || 7.89.21 ||

మాసం స స్త్రీ తదా భూత్వా రమయత్యనిశం సదా |
మాసం పురుషభావేన ధర్మబుద్ధిం చకార సః || 7.89.22 ||

తతః సా నవమే మాసి ఇలా సోమసుతాత్ సుతం |
జనయామాస సుశ్రోణీ పురూరవసమూర్జితం || 7.89.23 ||

జాతమాత్రే తు సుశ్రోణీ పితుర్హస్తే న్యవేశయత్ |
బుధస్య సమవర్ణం చ ఇలా పుత్రం మహాబలం || 7.89.24 ||

బుధస్తు పురుషీభూతం స వై సంవత్సరాంతరం |
కథాభీ రమయామాస ధర్మయుక్తాభిరాత్మవాన్ || 7.89.25 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే
ఉత్తరకాండే ఏకోననవతితమః సర్గః ||